

Marian ILIE

S-a născut la 12 ianuarie 1950 în localitatea Gulianca, județul Brăila. Este absolvent al Liceului „Nicolae Bălcescu” Brăila (1969), al Universității București, Facultatea de limbi romanice, clasice și orientale, Secția Limbă și literatură turcă (1973) și al unui curs postuniversitar de management al informației (1985).

După absolvirea facultății este angajat în cadrul Ministerului Apărării Naționale și îmbrățișează cariera în diplomația militară, activând mulți ani în Secția Legături Militare Externe din Direcția Informații a Statului Major General. După un mandat de atașat al Apărării la Ankara se disponibilizează la cerere, ca pensionar activând în sfera serviciilor de consultanță și ghid de turism. Locuiește în București și în satul Pitaru, comuna Potlogi, județul Dâmbovița.

Debutează în anul 1972 cu poezie, în revista *Amfiteatru*. În anul 1986 este inclus în planul Editurii *Militare* cu volumul „*Contopit cu Țara*”, scos de cenzură din tipografie. A fost astfel pus în situația de a-și amâna debutul editorial, care a avut loc în anul 2007, cu volumul de poezii „*Dreaptă dragostea mea Mellactonia*”, la Editura *SemnE* din București.

Volume publicate

Dreaptă dragostea mea Mellactonia, poezii, Editura *SemnE*, București, 2007, cu o prefață de Gabriel Rusu; *A doua Scrisoarea III*, poezii, Editura *SemnE*, București, 2010, cu o prefață de Nicolae Georgescu; *Cântece din Prepeleac*, parodii, Editura *Rafet*, Râmnicu Sărat, 2011; *Lampa mea cu gânduri mov*, poezii, Editura *Rafet*, Râmnicu Sarat, 2012, cu o prefață de Nicolae Georgescu; *Chemările necuprinsului*, traduceri din poetul turc Fazıl Hüsnü Dağlarca, Editura *Rafet*, Râmnicu Sărat, 2013; *Cuvintele, ah, cuvintele !...*, poezii, Editura *Betta*, București, 2015, cu o prefață de Aureliu Goci; *Dalgaların hüznü*, poezii în traducere proprie, Editura *USAR*, Istanbul, 2017, cu o prefață de poetul turc Osman Bozkurt; *Tristeți pontice/Dalgaların hüznü*, poezii, bilingv (română/turcă), Editura *Betta*, București, 2017, cu prefața de Osman Bozkurt și postfață de Mircea Lungu; *Descântece de mellactonie*, poezii, Editura *Betta* București, 2019; *Concert pentru mine și pădure*, poezii, miscellanea, Editura *Betta*, București, 2021.

A selectat, îngrijit și tradus în limba turcă antologia bilingvă *Din universul poeziei române actuale/Şimdiki Romen şiirinine evreninden* (Editura Betta, Bucureşti, 2018), publicată și în Turcia, sub titlul *Şiir Evreni/ Universul poeziei* (Editura USAR, Istanbul, 2019); A îngrijit, împreună cu Victoria Milescu și Mircea Lungu, antologia *Simplitatea risipirii* (Editura Ex Ponto, Constanța, 2015).

Premii obținute

Premiul special "Dragoș Vrânceanu" la Concursul Național de Poezie "Radu Cârneli", București, 2021; Premiul "Dimitrie Crăciun", pentru traduceri (din poetul turc Fazıl Hüsni Dağlarca), la Festivalul Internațional de Creație Literară "Titel Constantinescu", Râmnicu Sărat, ediția 2013; Premiul "Slam Râmnic", cu publicarea volumului de versuri *Cântece din Prepeleac*, la Festivalul Internațional de Creație Literară "Titel Constantinescu", Râmnicu Sărat, 2012; Premiul I pentru grupajul de poezii "Aud America", la concursul național de poezie patriotică "Carmen Patriae", Brașov, 2009; Premiul SLAST pentru grupajul de poezii *Caii de lemn de foc*, la Festivalul-concurs "Nicolae Bălcescu", Râmnicu Valcea, 1983; Premiul IV în etapa pețară a Festivalului Național "Cântarea României", 1983; Premiul de popularitate la Festivalul de Creație Literară "Ancora de aur", Constanța, 1980.

A elaborat broșura *Industria de apărare a României* (București, Ministerul Economiei și Industriei, 2003), în limbile română și engleză și a publicat articole tematice în revistele *Bilanț*, *Military Technology*, *Savunma ve havacılık*.

Este publicat în diferite reviste și ziare din țară și străinătate: *Amfiteatru* (București), *Contemporanul* (București), *Tomis* (Constanța), *Viața militară* (București), *Apărarea Patriei* (București), *Flota Patriei* (Mangalia), *Îndrumătorul cultural din Armată* (București), *Agora* (Constanța), *Oglinda literară* (Focșani), *Armonii culturale* (Adjud), *Cartelul metaforelor* (Buzău), *Arena literară* (București), *Convorbiri literare artistice* (București), *Rotonda valahă* (Râmnicu Vâlcea), *Caligraf* (Alexandria), *Urmuz* (Câmpina), *Actualitatea literară* (Lugoj), *Cultura vâlceană* (Râmnicu Valcea), *Povestea vorbii* (Vâlcea), *Climate literare* (Târgoviște), *Zeit* (Brăila), *Bogdania* (Vrancea), *AGERO* (Stuttgart), *Sabah* (Istanbul), *ART-EMIS* (Râmnicu Vâlcea), *Națiunea* (București), *Emel* (Constanța), *Porto-Franco* (Galați), *Dobrogea nouă* (Constanța), *Litoral* (Constanța), *Obiectiv* (Brăila), *Jurnalul de Vrancea* (Focșani), *Monitorul de Vrancea* (Focșani), *Muntenia* (Buzău), *Opinia* (Buzău), *Armonia* (Saltmin Media), *PORT@LEU* (București), *Sămănătorul* (Tismana) etc.

Lansarea la Istanbul a volumului său în traducere proprie și-a găsit largă reflectare în presa turcă, prin cronici de întâmpinare în ziarurile *Evrensel* și *Haberci* și un interviu în ziarul *BirGun*.

Este inclus, cu creații, în: Antologia *Arta de a fi uman*, volumul 5 (*Antologie internațională de poezie în limba română*, 2013, Canada), Antologia bilingvă *Din universul poeziei române actuale/Şimdiki Romen şiirinine evreninden* (Editura Betta, București, 2018, respectiv Editura USAR, Istanbul, 2019), Antologia *Conviețuirii* (Editura Betta, București, 2016), Antologia *Simplitatea risipirii* (Editura Ex Ponto,

Constanța, 2015), Antologia *Romeo și Julieta la Mizil*(2013), Antologia Scriitorilor *Dor Românesc* (STARPRES, 2016), Antologia *Natura și poezia* (Editura *Betta*, București, 2021), Antologia *Caleidoscop Umnivers XXL* (Editura *Armonii culturale*, Adjud, 2021), *Almanahul Renașterea Buzoiană* (2012, 2013, 2014), *Almanahul Râmnicului Sărat* 2013, volumul colectiv de poezie *La porțile soarelui* (Constanța, 1979).

Este inclus în *Enciclopedia scriitorilor români contemporani de pretutindeni* (Chișinău, 2020) și în *Interviuri cu scriitori români*– vol.3 (Editura *Armonii culturale*, Adjud, 2018).

Profesiune de credință

Nu cred să existe un alt imbold pentru a scrie decât dorința autorului de a comunica și celorlalți ceea ce simte și gândește el. Motivația acestei dorințe poate fi una obiectivă, în sensul unei comenzi exterioare, dar mai ales subiectivă, în sensul că omul simte nevoia să se facă cunoscut și apreciat de cei din jur. Valoarea mesajului artistic transmis e dată atât de conținutul acestuia cât și de meșteșugul "împachetării" lui într-o formă artistic adecvată.

La absolvirea facultății mi s-a oferit oportunitatea să mă dedic presei – având deja trei articole de analiză politico-militară externă în ziarul central al Armatei; n-a fost să fie, pentru că nu concepeam să scriu "la comandă" înfrumusețând realități nu tocmai plăcute conștiinței mele. Țin să rămân un om între oameni, animat de cele mai frumoase idealuri ale umanității. Am bucuriile și tristețile mele, la care doresc să-i fac părtași pe cât mai mulți alți oameni, așa cum eu însumi împărtășesc bucuriile și durerile lor. Am publicat până acum douăsprezece volume, toate de poezie, cu pendulare regulată între versul clasic și versul alb, răsfirându-mă aproape egal peste temele de bază ale discursului poetic – iubirea (sub toate cele trei trepte ale ei, *eros/filos/agapos*), omul, societatea, natura, Universul, Divinitatea. În mai toate volumele publicate sunt în egală măsură sensibil și protestatar.

Extrase din referițe critice

Cuvintele, ah Cuvintele!... titlul unei cărți a poetului Marian Ilie, originar din părțile Brăilei... L-am întâlnit prima oară în 2014 ani la Târgul de carte *Gaudeamus* București. L-am văzut/auzit recitându-și, cu emoție, cu timiditate de adolescent îndrăgostit, așa putea spune, poemele! E impresionant să vezi un ofițer de carieră, de orice natură (armată, marină, poliție, aviație etc) *trăgînd* timid de propriile-i versuri, ca să le aducă și să le pună înaintea publicului! Mi-a plăcut! A reușit chiar să mă convingă să-i citesc toate poeziile din cărțile pe care le-am primit de la domnia sa și după 2014. Am citit și poeziile de dragoste, care sunt un regal închinat... Iubirii.

În 2016, prin ianuarie, l-am însoțit cu camera de filmat la un eveniment cultural la Constanța, unde a fost primit ca un prinț arab de către foștii lui colegi de...arme (de scris și de...alte *arme*, armele profesionale) Încă de la intrare, l-am pierdut de mușteriu!! Nu știu cine și cum l-a făcut dispărut de lângă mine, și de lângă asistentul de imagine, într-o fracțiune de secundă! Rămași..."abandonați" în holul Centrului Cultural al Marinei Militare, văzând că nu apare și că evenimentul a început l-am trimis pe asistent după dl. Marian, iar eu încărcată ca un măgăruș de transport montan, m-am străduit preț de câteva minute bune să găsesc drumul spre Aulă.

Noroc că, văzându-mă cu camera de filmat și în derută, niște scriitori puși la patru ace (se cunoșteau de la șapte poște că sunt scriitori-ofițeri!!; erau spilcuiți nevoie-mare, deh', scriitori cu bani -un pleonasm, dar...totuși!! Ofițeri sau foști ofițeri!!) m-au "recuperat" și m-au dus unde trebuia.

Ei, bine, oamenii aceia, disciplinați, evident, ca niște militari, au început evenimentul exact la minutul și secunda programate! Mie asta-mi plăcea maxim. În sfârșit, după minute multe, lungi cât veacul, apare și dl. Marian Ilie și își ocupă locul rezervat, dar n-apucă să respire că se-aude strigat și invitat pe scenă. A urcat. Apăruse, așadar, la țanc. A vorbit, scurt și la obiect, apoi a recitat „Rugă la rugi”.

Comandorul Marian Ilie, poetul scrie poezie într-un stil inconfundabil, care m-a fascinat cu luările lui de atitudine vis-a-vis de guvernarea deficitară(din toate legislaturile de după 1990), față de legi aberante, care nu-și aveau rostul și, mai ales, față de Legea antifumat, care-l deranja, pare-se, cel mai abitir; în opinia dumnealui și nu numai (Vis-a-vis de Legea antifumat a și creionat un *PROTEST* în versuri, foarte incisiv..., care poate fi vizualizat pe youtube, recitat de actrița Doina Ghițescu aici: <https://youtu.be/lSkQ3D3wTS0>), și atitudine față de ...prostie! Iată un exemplu:

Dășteptule. *Dășteptule, nu vezi cât ești de prost?/Adormi adînc în sunet de manele/Și te trezești strigînd în somn: „Dorele/Ia zi, ce-ai mai făcut, pe unde-ai fost?//Și rîzi în somn de ce-a făcut Dorel/-iar Dorel face cu nemiluita-/Și te vizezi la masă cu Elita / Cînd ești de fapt un biet actor, ca el.//Era pe vremuri -cred că n-ai uitat- /Un gînditor rural numit Păcală/ Un tîntălău sucit fără de Școală/Cu un SiVi de filozof ratat / Ce meșterea tăcut de capul său/Întîmplături de nemaipomenit/Se descurca și el ca un sucit/Făr-a le face celorlalți vreun rău.../Dorel, în schimb, cu care tu te bucuri/E-un uragan aducător de glod/Decît Păcală e mul mai nerod/El face jaf, nu face giumbușlucuri./Iar tu te bucuri, ești dăștept sadea/Chiar te-ntristează-o zi fără Dorel/Și ție multe lucruri ți-ies la fel/Dorerolog ce ești -ce pana ta!*

(**Antoneta Rădoi**, redactor-șef *Convorbiri literar-artistice*)

Marian Ilie este în felul său un „cumulard” de figuri vesele și triste - și vreau să enumăr câteva. Face, mai întâi, figura tristă a filologului scaldat în mai multe culturi europene și asiatice (este, în propriu, turcolog) - care monologhează pe țărmul lacului său, sperînd să întâlnească, în lumea ce-i iese în cale, diversitatea rafinată pe care o risipește în neîntrerupta-i toarcere interioară de gânduri. Este un monolog în mijlocul zarvei generale care-mi amintește, urmărindu-l, de Isarlâcul barbian, cu Hogeia autodevorându-se în largul mării, pentru cine are răgaz sau întâmplare să-l vadă. Dar Marian Ilie mai face și figura veselă a turistului care se infuzează în lume și se suprapune cu frenezie peisajului - suferind când este ținut într-un singur loc, precum ursul obligat primăvara să stea lângă bîrlog, precum peștii cei mari ținuți în acvariu sau șoimii munților în colivie. Aici face o figură veselă, pentru că singur se ține, și din sine poate țâșni când vrea - doar că-și creează această stare de Ulise cu vâsla pe umăr pentru a echilibra, cred, tristețea atâtei învățări de carte din carte, sau, poate, pentru a regăsi înlăuntru un om în zarva umană care-l cutreieră. Ajungă-mi aceste două „figuri” pentru a-mi explica de ce poezia este, pentru Marian Ilie, trăire pe coordonatele Ulise - Nastratin Hogeia. Sunt două ipostaze ale călătoriei: apă și pământ, două forme de înțelepciune: cuvânt și faptă, două trăiri: între oameni și

pentru oameni. (**Nicolae Georgescu**, *Gaudeamus*, 2016, Prefața la volumul *A doua Scrisoarea III* – Editura *SemnE*, București, 2010)

Poetul este un fantast împătimit de întâmplări existențiale intens senzoriale. Lumea lui seduce cu sunete, culori, mirosuri, gusturi și atingeri epidermice – toate explozive. Universul este trăit în materialitatea sa cu ardoare, la modul stihial, însă iubirea reprezintă principiul care guvernează luminos toate cele ce sunt, ordonând sapiențial haosul. Numai ea, iubirea conferă sens integrator pasiunilor aleatorii. În fapt, poemele lui Marian Ilie configurează un *mic tratat de fizica poemului și metafizica iubirii*, apt să îndrepte vitalitatea terestră spre înțelesuri celeste...Iubirea nu este redusă la o simplista *fiesta* a senzațiilor, ci își dezvăluie cele trei trepte/ înfățișări/ rituri inițiatice, anume *Eros, Philia, Agapia*...

Pentru Marian Ilie, iubirea genuină este, în egală măsură, patimă vulcanică și meditație de adâncime, o perpetuă înălțare dinspre profan spre sacru. Însă aceste două constante ale ființei umane nu sunt percepute ca fiind antagonice, ci, mai degrabă, prinse într-o relație «fraternă», de atracție magnetică.

(**Gabriel Rusu**, Prefața la volumul *Dreaptă dragostea mea Mellactonia* – Editura *SemnE*, București, 2007)

Prezent și în câteva antologii poetice, Marian Ilie se înscrie, cu rezoluție clară, în seria tipologică a neotraditionalismului, a poezilor câmpiei și orizontului infinit sub cupola unui cer cu toate culorile grave și frământat de arătura volatilă a norilor. Pot fi amintiți aici creatori congeneri, precum Zaharia Stancu, cu ale sale Poeme simple, iluminate de energia stepei lui Esenin, dar și poezii Câmpiei, de la Vasile Voiculescu și Nichifor Crainic la Tudor George și George Alboiu.

Marian Ilie nu seamănă cu niciunul din autorii enumerați, doar preia, nuanțează și rafinează dominantele de semnificație ca repere eterne ale unui pregnant univers existențial: câmpia infinită, care nu este singură, pădurea fabuloasă în care pătrund adierile Marelui Fluviu, aflat și el în apropiere. Firește, discursul liric se particularizează, marchează o identitate bine precizată și un univers existențial trasat și conturat de evenimente existențiale irepetabile, pentru că autorul reușește să convertească energia primară în credință, să esențializeze amănuntul biografic până la rangul de dominant umană. Poezia lui Marian Ilie are o remarcabilă unitate de ton și o rezoluție subliniată a identității, deși universul său are o vastitate și o profunzime puțin întâlnite astăzi. (**Aureliu Goci**, Prefață la volumul *Cuvintele, ah, cuvintele!!!...* – Editura *Betta*, București, 2015)

Iubirea este utopia lui Marian Ilie, o utopie plasată într-un punct de convergență a sufletului, un fel de *aleph*, acolo unde timpul încetează să existe, concentrat într-o singură dimensiune. *Mellactonia*, *banchet zeiesc*, *locul unde curge lapte și miere*, după etimologia stabilită de N. Georgescu, ar coincide cu țara tinereții fără bătrânețe, iar omul, înveșnicit de/prin iubire își află fericirea, regăsind deplina armonie, armonizându-se cu sine și cu lumea.

Volumul *Descântece de mellactonie*, o antologie a poeziei de dragoste dă expresie aspirației spre clipa de înveșnicire prin iubire. Este iubirea cu inflexiuni semantice pancosmice, sentiment complex ce reunește plutonicul și uranicul, ca și cele trei trepte, „inele concentrice”, *Eros, Philos și Agapé*, iubirea care este și

senzualitate, și transcendere a cărnii. (**Ana Dobre**, *Cântece și descântece pentru utopia iubirii*, în revista *Caligraf*, mai 2021)

Prin lectura recentului volum de poeme *Tristeți pontice*, ediție bilingvă, româno-turcă (Editura *Betta*, București, 2017) îndrăznesc a crede că poetul Marian Ilie se desprinde de sub tutela binefăcătoare a aripii divine nichitiene. Nu ca o întoarcere spre stilul neomodernismului șaizecist, ci spre o „margină de frază” de unde înflorește „decolteul primăverii” (*Dragostea mea*), metafora însăși a poeziei, gând îndulcit de miresmele visului călător, dincolo de tărâmul „nemărginirii”; convins că este o „copie sculptată-n piatra / apoas-a Pământului” (*Lecție de viață*)...

În imaginarul poetic al lui Marian Ilie transpar la tot pasul stări și emoții dublate de bucuria de a popula natura ca-ntr-un dans interstelar, maiestuos, „înfocat”, un dans – „îngenunchetură”, în slujba cuvântului dătător de unice frumuseți. (**Livia Ciupercă**, *Veșmânt cuvântului poetic*, în volumul *Firimituri înstelate*, *StudIS*, 2020)

Poet al întinderii, cavaler al iubirii, haiduc al Câmpiei Dunării, cel care s-a născut în dunga Brăilei, la Gulianca, și a migrat apoi în umbra Bucureștilor din imperiul brâncovenesc, are, în partea a doua a antologiei sale de versuri, și o altă *poză* care-l prinde de minune: poza de vagant villonesc, atins de melancolia boemei, umor fin, adiere de mahala celestă a marelui oraș. O cădere în romanța adevărată, de sorginte păunesciană, bine asimilată. Ca în: „Poem de dorul tău”. Ca în strofa: „Mi-e încă dor plecata mea departe/ mocnește încă-n mine-acel foc sacru/ pare-a mocni chiar dincolo de moarte/ dacă și moartea nu-i un simulacru”. (**Nicolae Dan Fruntelată**, *Poza poetului*, în revista *Arena literară* nr. 18/iulie-septembrie 2020)

După cele șase volume publicate de „poetul neastâmpărat” (Traian Gh.Cristea) Marian Ilie, acesta fiind al șaptelea, ceea ce acostează la țărâmul poeziei se alege într-un remarcabil volum antologic de versuri, practic un poem de mare întindere în care autorul își dezvăluie o gamă diversă de trăiri și sentimente, de frământări și arderi interioare, de cugetări filosofice. În versuri curgând într-un firesc pornit din interioritatea sa, POETUL cântă farmecul de necuprins al câmpiei natale, pădurea, cerul, apele, oamenii care i-au însoțit copilăria, dragostea pentru părinți, o adevărată întoarcere în lumea primilor ani de viață. Autorul ne oferă o poezie cu viziuni cosmice, adesea dureros de meditativă asupra condiției umane, de unde venim, cine suntem, ce rost sau ce viitor avem, nelipsind nici poezia de dragoste închinată iubirilor sale. (**Eliza Roha**, *Raiul de miere și lapte al iubirii*, în revista *Rotonda valahă* nr. 18/ iulie-septembrie 2020)

Un poet neastâmpărat, nesupus crucii pe care o poartă, doldora de versuri când pline de năduf existențial, când alinătoare - la aceasta concluzie am ajuns citind primele trei cărți ale lui Marian Ilie...

Nu-l învinuim pe autor de abaterile de la normă și normalitate, nu-l scuzăm că e un obstinat pendulând între rugă și revoltă, nu-i reproșăm că bate pe la porți stănesciene, coșbuciene, păunesciene. Uneori li se alătură, alteori ia distanță urcând, însingurat și mâniat, pe Golgota. E doar un poet în harță cu sine, cu tot și cu toate, dar pururi însetat de iubire. De ce i-am reproșa neastâmpărul? (**Traian Gh. Cristea**, *Versuri de alinat răni deschise*, în revista *Oglinda* nr.159/martie 2015)

Poezia de dragoste a lui Marian Ilie vine ca un *Descântec* fără sfârșit, un fluviu de flacără vie care te prinde în trecerea lui peste toate și te înalță în ecouri dincolo de tot ce-i muritor. Nimic din ce este-al iubirii nu-i e străin poetului: iubirea visată, iubirea împlinită, iubirea pierdută. Că-i vorba de suflet, de trup ori de spirit, versurile curg de la sine, de o naturalețe, muzicalitate și frumusețe tulburătoare. El are poezia în sânge și întregul volum este ca un poem continuu în care "trecându-și sufletul prin foc", se purifică și se "face iarbă". Pentru că omul și natura sunt tot una și este sublim "să muți stele-n cer întins pe câmp". Pentru că asta face poetul: adună strălucirea iubirii, o preface în stele și le înalță pe boltă. "Mi te cioplesc femeia mea / cum numai eu o văd să fie": ca un Pygmalion cu Galatea lui, pentru care Marian Ilie "se încumetă a fi inorog și vultur cu aripi planetare". Și "răsfoind Enciclopedia Cerului" odată cu el, în preaplînul inimii sale, înțelegem de ce "dragostea-i stare de zbor și că zborul e dragoste pură", indiferent ce nume poartă iubirea și cum trecem prin miezul ei fierbinte. (**Vilia Banța**, *Un poet al vremurilor sale*, în revista *Actualitatea literară* nr.10/mai-iunie 2021)

Este și prilejul unei reîntoarceri, ideale, i-aș spune, în spectacolul vieții, pe firul unui limbaj izvorât din chiar ființa sa, din spațiul comprimat aflat în rezonanță cu o singură tobă numită, în ansamblul tehnic al efectelor sonore, inima. Reîntoarcerea are loc prin abordarea câtorva teme: copilăria, risipirea, dezamăgirea, emoția aflată în spatele cuvintelor, libertatea de a acționa spontan, necenzurat, amplificând de fiecare dată cercul magic din jurul lor, ca-ntr-o serie de minipovestiri legate tot mai mult între ele pe măsură ce simțurile se strecoară afară, făcând să vibreze membrana cosmică a cuvântului. Tema centrală, însă, rămâne dragostea. Declarată sau nu. Odată scris, cuvântul devine o parte a lumii vizuale și a unei posibile exclamații: Acesta sunt eu! (**Mircea Lungu**, *Marian Ilie - recuperarea inerioară*, în revista *ArtEmis*, iulie 2015)

Citim poeziile și constatăm, la „Dor de câmpie” - un adevărat poem, atât de consistent, despre crezul său poetic și poziționarea sa psihofilosofică care nu putea fi alta decât atașarea trup și suflet de câmpia infinită pe care și noi am văzut-o de atâtea ori ca pe o tîpsie zburătoare, navă extraterestră, cu care poetul, ducând „plinul Pământului în cârcă” se avântă, când stă lipit de galbenul ei, cu ochii ațintiți în azur...Un poem, precum Manole și-a construit zidul bisericii sale, bine zidit, care arată un potențial energetic titanic, cum este și Terra care ține câmpia-n spinare! Pământ voluminos și rotund numai bun de plimbat oamenii în univers, oamenii mândri! ...Pământ voluminos și rotund stăpânit de un Prometeu sfânt. Ce frumos, cât de important este să scrii poeme în întreg cuprinsul paginii cu...rimă și ritm, în toate rigorile magnificii arte lirice în vers...

De la câmpie, poezia trece la pădure, care este inestimabilă bogăție, lemn și frunză, veșnicie și trecere, scurgere de timp... frunza care sughe seva din pământ și cu ajutorul luminii, soarelui, dă omului aerul necesar inimii și minții, liniștește sufletul. (**Petre Cichirdan**, *Marian Ilie - Descântece de mellactonie...*, în *Cultura valceană* nr.173/ decembrie 2021)

Spontaneitatea afectivă, măsura metaforică din jocul conceptelor filosofice, seva lirică autentică, afectele, emoțiile, trăsăturile temperamentului, osificate într-o mecanică sensibilă și convingătoare, fac din „Dreaptă dragostea mea Mellactonia” (latineștile: „mel” - miere și „lact” - lapte), un document liric gata de arhivat pentru conținutul valoros...

Marian Ilie este autorul unei cărți inconfundabile, o carte ca o flacăra, care ar trebui tradusă în toate limbile pământului. Ea face spiritul și inima să zboare, sugerându-ne să ne gândim la autor ca la creatorul a cărui măiestrie nu are pereche decât versul. Un artefacturier clasic și scânteietor în *Dreaptă dragostea mea Mellanctonia*, Marian Ilie este, prin acest volum și prin toate celelalte (*A doua Scrisoarea III*, „Cântece din Prepeleac” și „Lampa mea cu gânduri mov”), un sunet fundamental în concertul poeziei contemporane... (**Maria Diana Popescu**, *Marian Ilie - un sunet fundamental în concert*, în revista *AGERO - Stuttgart* și în volumul *Trei decenii de literatură contemporană*, Editgraph, Buzău, 2018)

Marele Rilke declarase cândva că-i place să asculte versuri compuse într-o limbă pe care nu o cunoaște. Eu unul, dacă eram contemporan cu Rilke, i-aș fi satisfăcut dorința citindu-i versuri ale poetului român Marian Ilie scrise în limba turcă. Să zicem, uite, niște pagini chiar din acest nou-născut volum bilingv lansat astăzi, pe care, în prefață, distinsul confrate Osman Bozkurt îl saluta, pe bună dreptate, ca pe o premieră, traducerea în limba turcă având privilegiul de a fi fost realizată de către autorul însuși.

La drept vorbind însă, beneficiari ai acestui export de cultură românească nu sînt doar autorul cărții și cititorii săi din Turcia, ci lumea întreagă. Fiindcă poeții adevărați, asemeni Mării Negre, nu au de fapt naționalitate. De unde se și arată Marian Ilie undeva, precum altădată acel mare “cetățean al lumii” pe nume Borges, “îmbrăcat într-o mantie gri / de cuvinte din limbile lumii”.

Ba mai mult de atît, nu doar frontierele statelor nu-i despart pe poeți, ci nici chiar frontierele speciei umane, de vreme ce ei sînt ambasadori și slujitori ai Celui Preaînalt trimiși pe acest pămînt – Allah să ne ierte de greșim cumva zicînd acestea. Iată, bunăoară, cum sună, în fragment, scrisorile de acreditare prezentate de autorul nostru: “Toate pe lume din mine-s făcute / eu – demiurg eu – materie vie / prima și ultima stare a gândului / curgere bruscă a apelor / morții și vieții //...// Eu pe toate le simt și le știu”.

Dar atunci, de ce aceste “Tristeți pontice” ale genericului și nu “Bucurii”? De ce, de la Ovidiu și pînă în vremurile de azi, Marea Neagră le inspiră poezilor atîtea depresii? Răspunsul nu poate fi decît unul : deoarece veacuri de-a rîndul nu s-a găsit nimeni să arunce peste ea un pod, așa cum, bunăoară, s-a făcut peste Bosfor. De-acum însă, odată cu această reușită inițiativă a Editurii *Betta*, la fel cum și cu volumul liric “paralel” al profesorului Nevzat Yusuf Sarigol publicat în limba turcă de Editura *USAR*, putem spune împăcați că a început, în fine, construcția unui mare pod de cărți.

Și, cum nu ne desparte decît o amărită de mare, eu zic să-l continuăm și pe mai departe unii și alții, de pe amîndouă malurile. Și chiar dacă nu era marea peste care să-l arcuim, turnam noi una și tot îl construim. (**Emil Lungeanu**: Prezentare la lansarea de la ICR Istanbul a volumului *Dalgaların hüznü* de Marian Ilie, apărut în Turcia (Editura *USAR*, Istanbul, 2018)

Bun venit în literatura turca, Marian Ilie!

Marian Ilie este un cunoscut poet român. Volumul *Dalgaların hüznü* apărut în Turcia la Editura *USAR* este, se pare, primul tradus în limba turcă de însuși autorul străin. Este un volum de traduceri, însă ce a ieșit din "pana" autorului este într-o limbă turcă fără cusur, de parcă ar fi fost scris în limba maternă.

Volumul se compune din două părți - "Ocupat cu gânditul", ce conține 15 poezii, și "Tristeți pontice", în care sunt cuprinse 10 poezii. În linii mari, piste de bază pe care ne călăuzesc aceste 25 de poeme încoronate cu o strălucitoare forță a gândului sunt: copilăria, natura cu toate manifestările ei, Divinitatea, absența Divinității și afirmarea omului prin sine însuși. Pe ele își ordonează poetul gândirea. Preamărind forța latentă din om, autorul abordează critic, în contrapondere, credința în divinitate...

... Preocuparea tutelară a poetului este să pună întrebări despre om, despre viață, împliniri sau neîmpliniri, toate strânse într-un ghem de contradicții îngemănând tot ce are și ce nu are el însuși, ceea ce a trăit și ce nu a putut trăi, nevinovățiile și uzurpările, dorințele și neîmplinirile sale. În fond cine dintre noi nu e cuprins de frisoane atunci când se gândește la eternitate, la viață, la moarte, la avuție, la lipsuri? Și toate noțiunile astea, plasate sub un semn de întrebare, nu rămân ele spânzurate în mintea noastră întocmai precum sabia lui Damocles?

Ei bine, de la un capăt la altul al volumului de față poetul dă piept cu astfel de întrebări. De multe ori caută și răspunsuri și propune soluții. El știe că de fapt dragostea pentru natură, setea de viață, forța unui om izvorăsc doar din cuvinte. Folosindu-se cu măiestrie de această forță poetul deschide noi căi, noi canale.

Ce m-a impresionat cel mai mult în poemele din acest volum este deosebita măiestrie a poetului de a împleti misticismul cu realitatea și de a le conferi astfel noi semnificații. De exemplu, în poemul "Năzăriri paralele" poetul afirmă "Sunt și nu sunt același eu/nu sunt cine știu eu că sunt", apoi execută un fel de salt de sens "și nu sunt cel ce știți voi c-aș fi", astfel încât realizează o întrepătrundere de sens între ce se știe și ce nu se știe, care ne trimite cu gândul la impenetrabilul din om. La fel, în poemul "Răsfirat", faptul de a împânzi bolta cerului cu priviri balistice ne trimite cu gândul la cursa înarmărilor. Da, aceasta este epoca în care trăim și facem din realitate o curgere înspumată. Poetul creează această senzație prin metafore surprinzătoare, oferindu-ne un univers încărcat de imagini precum "șemineul scânteind majestuos vreascuri galactice", sau treieratul de patrie și taină a fiirii de neam prin poienile limbii materne.

Este uimitoare bogăția în semnificații a cuvintelor din poemele lui Marian Ilie. Își găsesc loc în poezie și ploile de meteoriti și corbii în zbor și ghimposul salcâm și pacea țesută la război și iarmarocul și Leyla (Ileana Cosânzeana) și mirosurile osândeii sau limba de viperă...

Fie și numai pentru astfel de termeni *Dalgaların hüznü* este o carte extrem de atrăgătoare și dătătoare de fiori pe care să o poți lectura și re-lectura cu interes.

(**Ayten Mutlu**(Turcia): Cronica la volumul *Dalgaların hüznü* de Marian Ilie, publicată în revista *Edebiyat nöbeti* nr.16 /martie- aprilie 2018 și, în traducere, în revista *Convorbiri literar-artistice* nr.3/ martie- aprilie 2018)

Din creația autorului

Ce dacă

Ești ursuz tată astăzi ești iar ursuz
ori poate bolnav de imaginea lunii
ce-și poartă trufaș abundența încoarne
nu mănânci nu dormi nu bei
și parcă nici nu mai ai vise
și ce frumos visam ce frumos
fugeam nopțile de-acasă
călărind un mânz aproape nefătat
pag ca sufletul meu de copil
de mâncam felii de soare și scuiam
semințele țărănește
drept sub ochi lui dumnezeu
așteream dedesubt o câmpie de fân
și pândeam șarja hoților de cai
apocaliptici – eram un copil
ce dacă eram copil ce dacă
vegheai tu la căpătâiul lanului visat
ca lan printre maldăre de indiferență
și declarații de curaj repetând
sentințe lucii – ce dacă eram copil
ce dacă...(Publicat în revista *Tomis*/1983)

Ca pe drumuri de țară

Supus la tăcerea lăsării de pluguri
Ascunsul și dreptul meu indice, tatăl
Și-a luat într-o traistă o pâine și struguri
Și iată-l plecat peste câmpuri și, iată-l

E parcă un domn care paște o țară
Din șa, din sprânceana cea verde de deal
Ajuns, n-o să-și lase el calul afară
Ceva parcă urcă în tata din cal

Și apoi, mai sunt mulți alți cai, în cetate
Născuți sau aduși din adânc de tarlale
Cai cu mușchi de oțel și cu frunți înstelate
Care știu și să vrea și să nu vrea zăbale

Între mai multe vârste, mă poartă de mână
Și vechi orologii pe străzi ne aclamă
Și roibul, tăcut, e mânat la fântână
Să soarbă adânc amintirea ta mamă

Pășim neștiuți, parcă-n altă minune
Ne place pe străzi, ca pe drumuri de țară
De care, O, încă ne leagă o pâine
Și struguri de mas pentru masa de seară.
(Publicat în revista *Amfiteatru* nr.8/1981)

Ah, cuvintele

Ah, cuvintele nu fi fost
cum te-aș fi mai murmurat eu
cumți-aș mai fi rânduie
frumusețea pe buze și cum
m-aș mai fi făcut înțeleș
în dezordinea asta din jur ?

Despre mine ce-ai mai fi știut
din ființe și lucruri și stări
neastâmpărată imaginația
cum ți-ai mai fi alcătuit-o
cum aveai să mai deguști
afinele plăsmuirii
cele zemuitoare în sânge
în târziu de noapte sur
peste care lunatrece
ca un sfânt fior pecer?
Ah, cuvintele din gânduri
împânzitele de noime
încrângând eternitate
efemeră unduire
palide realități
și o lungă trecere
ca ieșitul la arat undeva
prin Universul
semnelor de întrebări !

Când mi se frunzăverde mie

Când mi se frunzăverde mie
Îmi plec privirile-n câmpie
Și-ntreb sfios din ochi tăcut
Cu ce-am greșit când era lut
Și m-am fost întrupat din ea
Bolnav de starea de a vrea
Să pătimesc zi după zi
Să nu mă ostoie de a fi...

Îmi spune frunza de trifoi
Că prea mă plouă dor de ploi
Îmi zice frunza de mohor
Că mi-s născut fără să mor
Iar cea de grâu mă dojenește
Că mă tot sunt prea omenește
Doar frunza de porumb îmi strigă
Să pun de-un foc de mămăligă
Să sară terciul din ceaun
Că-s existențial de bun
Să dau la bieții truditori
Din soare raze – demâncări
Ah, numai florile mă tac
Mă mângâie că sunt sărac
Și mă conjur-a recunoaște
Că m-aș fi viu spre a mă naște

Profil întocmit de **Antoneta RĂDOI**

Redactor-șef **Convorbiri literar-artistice**, Jurnalist cultural